

کلید دولت تدبیر هم به قفل بحران دریاچه ارومیه نمی خورد

مرداد 1393

بحران خشک شدن تالاب بین المللی دریاچه ارومیه کم کم وارد سومین دهه خود می شود، تاکنون این معضل با وجود تلاش دولتهای گذشته لایحل باقی مانده و امروز امیدها به کلید دولت تدبیر ختم شده اما به نظر می رسد کلید دولت روحانی هم به قفل این بحران نمی خورد.

۱۷ سال از اولین هشدارها درخصوص از بین رفتن دو میں دریاچه شور جهان می گذرد در این مدت همایش ها، طرح ها، برنامه های بین المللی، ملی، استانی و محلی زیادی برای بروز رفت از این معضل برگزار شده اما این اقدامات نه تنها گره ای از مشکل این زیست بوم را حل نکرده بلکه هر سال بر پیچیدگی آن افزوده است.

هنوز نزدیک دو دهه است مسئولان علت اصلی بروز این مشکل را شفاف سازی نمی کنند، نزدیک دو دهه است هیچ یک از بخش های کشاورزی، سد سازی، ساخت میانگذر شهید کلانتری، محیط زیست، چاه های غیرمجاز، برداشت اضافه از آبهای زیرزمینی که سهم زیادی در به وجود آمدن این بحران داشته و دارند زیر باز کرده های خود نمی روند.

نزدیک دو دهه است این دریاچه با وعده های مکرر مسئولان بیشتر به عمق نابودی نزدیک می شود، نزدیک دو دهه است مسئولان ملی به خصوص وزارت نیرو چشم های خود را به برداشت آب زرینه رود شاهرگ اصلی دریاچه ارومیه توسط استان همسایه بسته اند.

وعده هایی که تکرار می شوند...!

نزدیک دو دهه است مسئولان سردرگم پیدا کردن راهکار عملی برای نجات این تالاب بین المللی هستند ولی هنوز آزمون و خطای طرح های پیش بینی شده مجال تدبیر را از مسئولان گرفته است، نزدیک دو دهه است مردم این منطقه همراه دریاچه خون دل می خورند که این وضعیت تا کی ادامه خواهد داشت.

هشدار و حتی بروز بادهای نمکی و تهدید حیات ساکنان سه استان حوضه آبریز و حتی پایتحت نیز تاکنون نتوانسته مسئولان را قانع کند که دست از وعده ها و شعارهای توخالی در راستای احیای این دریاچه

برداشته و دست به اقدام عملی بزنند. مدیرکل محیط زیست آذربایجان غربی خیر از تنش و بحران آبی خبر می دهد، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی می گوید بحران کم آبی ایران از مرز بحران نیز گذر کرده است، یک مسئول از وجود هزاران چاه غیرمجاز و برداشت بی رویه از آبهای زیرزمینی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه خبر می دهد اما دریغ از واکنش برنامه ریزان کشور.

هنوز طرح های تدوین شده طی سالهای اخیر به دلیل مشکلات اعتباری هنوز اجرایی نشده اند که دولت یازدهم با تشکیل ستاد احیا دریاچه ارومیه که با حضور رئیس جمهوری برگزار شد ۱۰ طرح جدید مصوب و به مصوبات قبلی اضافه کرد ۱۰ طرحی که مشخص نیست وارد فاز اجرایی می شوند یا نه؟

حالا مسئولان با تصویب این ۱۰ طرح جدید به همراه ۱۴ طرح مصوب قبلی می گویند ۱۰ تا ۱۵ سال زمان لازم است تا دریاچه احیا شود یعنی مردم منطقه باید ۱۰ تا ۱۵ سال دیگر خون دل بخورند و نظاره گر مرگ دریاچه ارومیه باشند تا شاید روزگاری این دریاچه احیا شود.

روایایی که تعبیر آن غیرممکن به نظر می رسد روایایی که تعبیر آن غیرممکن به نظر می رسد چرا که تا ۱۰ الی ۱۵ سال آینده اثری از دریاچه ارومیه باقی نمی ماند که بخواهد احیا شود یا نه.

۱۰ سال آینده اثری جز بادهای نمکی که کل منطقه حتی پا یتحت را تهدید خواهد کرد باقی نخواهد ماند و مسئولان با علم به این موضوع وعده های عملی نشده ای به مردم ارومیه و آذربایجان غربی می دهند.

اولین مصوبه دولت یازدهم مربوط به دریاچه ارومیه بود و این موضوع در آن روزها بارقه امیدی در دل مردم این منطقه ایجاد کرد اما امروز با این وعده های سرخرمن نیز به نظر می رسد دولت روحانی نیز قصد عملی کردن وعده های خود را ندارد.

راهکار احیاء امروز دریاچه ارومیه خیلی واضح است، به جای برگزاری همایش های بین المللی و ملی و هزینه های اضافی یا تصویب طرح های غیرقابل اجرا بهتر نیست آب زرینه رود که شاهرگ اصلی دریاچه است و سالهاست برای شکوفایی غیرمنصف تبریز تلف می شود وارد خود دریاچه شود؟

بهتر نیست به جای آوردن آب از ارس که ارتفاع آن نسبت به

آذربایجان غربی زیاد بوده و مستلزم هزینه‌های هنگفت هست و به نظر برخی کارشناسان اجرای آن فایده ای و آبی برای دریاچه ارومیه ندارد به تبریز که با صرفه تر و عملی تر است سازیر شده و آب زرینه رود وارد دریاچه ارومیه شود؟

شگرد جدید دولت در آذربایجان غربی/خط دوم انتقال زرینه رود به تبریز اجرا یعنی می‌شود

متاسفانه سالیان متمامی است آب زرینه رودمانی که مردم شهرستانهای میاندوآب و اطراف از بی‌آبی یا کم‌آبی رنج می‌برند به تبریز آن هم برای توسعه صنعت، گردشگری و... منتقل می‌شود ولی مسئولان و دولت به جای جلوگیری از ادامه این روند در فکر اجرای خط دوم این طرح هستند طرحی که بی‌شک منجر به فاجعه بزرگ بحران بی‌آبی در منطقه شده و اهالی این دیار را به کوچ وادر می‌کند.

هرچند مسئولان آذربایجان غربی عزم خود را جزم کرده اند جلوی اجرای این طرح را بگیرند اما نماینده مردم شهرستانهای میاندوآب، تکاب و شاهین دژ امروز در نشست خبری با خبرنگار به مناسبت روز خبرنگار از اجرای خط دوم انتقال زرینه رود به تبریز خبر داد.

خبری که آب پاکی نابودی دریاچه ارومیه، بحران کم‌آبی در میاندوآب و شهرهای اطراف را روی دست مردم این منطقه ریخت. البته حجت‌الاسلام روح‌الله بیگی اظهارداشت: مسئولان می‌گویند اجرای خط دوم برای انتقال آب نیست بلکه پدافندی است که اگر خط اول انتقال به هر دلیلی آسیب دید این خط دوم کمک کار باشد بیگی این را هم اشاره کرد که ته دلمان از این گفته مسئولان قرص نیست و می‌ترسیم این گفته شگرد جدیدی باشد برای انتقال بی‌سر و صدای آب زرینه رود.

این اظهار نظر نماینده مردم میاندوآب، تکاب و شاهین دژ در مجلس شورای اسلامی بعید هم به نظر نمی‌رسد چرا که هیچ تضمینی وجود ندارد اگر خط دوم انتقال آب زرینه رود اجرا شد آبی از این خط به تبریز منتقل نشود.

به دریاچه ارومیه نباید با دید و عینک سیاسی نگاه کرد نماینده مردم میاندوآب، تکاب و شاهین دژ در مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه نباید به دریاچه ارومیه با عینک و دید سیاسی نگاه می‌شد اظهارداشت: عواقب سیاسی کردن دریاچه ارومیه نتیجه ای جز از بین رفتن آن ندارد که امروز شاهد این امر هستیم.

حجت‌الاسلام روح‌الله بیگی با بیان اینکه دریاچه ارومیه متعلق به

طیف و جناح خاصی و همچنین جفرافیای خاص نیست عنوان کرد: دریاچه ارومیه به عنوان نعمت بی بدیل خدادادی متعلق به کل مردم ایران و حتی دنیاست و باید تمام تلاش‌ها برای احیای آن صورت گیرد.

وی با اشاره به اینکه اولین مصوبه دولت یازدهم مربوط به دریاچه ارومیه بود گفت: این اقدام بسیار ارزشمند است ولی حواس دولت باید باشد که در صورت عدم توجه به اجرای شدن این مصوبه حیثیت دولت تدبیر و امید را زیر سوال خواهد بود.

حجه الاسلام بیگی با انتقاد از اجرای طرح انتقال آب از ارس به دریاچه ارومیه افزود: این طرح به دلیل اینکه صرفه اقتصادی نداشته و آبی برای دریاچه ارومیه در پی ندارد باید اجرای شود به جای آن آب ارس به تبریز منتقل شده و آب زرینه رود شاهرگ اصلی دریاچه ارومیه نیز به دریاچه منتقل شود.

وی در خصوص اجرای خط دوم انتقال آب زرینه رود به تبریز گفت: تمامی مسئولان و نمایندگان مردم آذربایجان غربی در مجلس شورای اسلامی مخالف اجرای این طرح هستند اما گویا مسئولان مصر به اجرای خط دوم هستند.

نماینده مردم میاندوآب، تکاب و شاهین دژ در مجلس شورای اسلامی گفت: آقای کلانتری اعلام می‌کنند اجرای خط دوم برای انتقال آب نیست بلکه طرحی پدافندی است که اگر خط اول آسیب دید از خط دوم استفاده شود که البته ته دل من به این گفته قرص نیست چون تضمینی وجود ندارد.

وی با بیان اینکه به نظر می‌رسد این گفته شگرد جدیدی برای انتقال بی‌سر و صدای آب از زرینه رود باشد اعلام کرد: اگر این خط دوم اجرای شود باید منتظر فاجعه بزرگ کم آبی در شهرستانهای میاندوآب و شهرهای اطراف باشیم که این فاجعه پدیده مهاجرت اهالی این دیار را به همراه خواهد داشت.

دولت با مردم به خصوص مردم آذربایجان غربی با صداقت برخورد کند حجه الاسلام بیگی با تأکید بر اینکه ما به مسئولان و گفته‌های آنها اعتماد داریم گفت: ان شاء الله مسئولان نیز با مردم به صداقت برخورد کنند چرا که مردم آذربایجان غربی سالهای است در نقطه صفر مرزی با جانفشاری از کشور و تمامیت ارضی آن با دادن شهدای زیادی دفاع کردند و امروز وظیفه مسئولان است که با مردم به صداقت برخورد کنند.

نماينده مردم مياندوآب، تکاب و شاهين دژ توجه به زيرساخت های صنعتی، تسريع در روند اجرای منابع مادر در آذربايجان غربي، خروج کشاورزی استان از حالت سنتی، ايجاد مناطق ويزه اقتصادي در شهرهای آذربايجان غربي را از راهكارهای مدیریت بهينه منابع آبی و در نتيجه احيای درياچه ارومیه عنوان کرد.

حاجت الاسلام بيگي بيماريهای ريوی و تنفسی، وقوع بادهای نمکی و تهدید سلامت مردم منطقه به خصوص پايتخت را عوارض بی توجهی به از بين رفتن درياچه ارومیه برشمرد و خواستار مشارکت همگانی برای نجات اين زیست بوم شد.

دریاچه ارومیه از سال ۷۶ شروع به خشک شدن کرده است و در عرض ۱۳ سال، سطح آب دریاچه کاهاش زيادي پيدا کرد و در حال حاضر دریاچه مملو از نمک، گويي که کفن پوشیده باشد، به انتظار مرگ خود نشسته است. خشک شدن دریاچه ارومیه، خطر تبدیل شدن قسمت زيادي از زمين های استان آذربايجان غربي و آذربايجان شرقی به نمکزار را به همراه دارد.

از سوی ديگر دریاچه ارومیه دارای ۱۰۲ جزيره کوچک و بزرگ است که تعدادی از آن ها وضعیت منحصر به فردی از نظر حیات وحش موجود در آن و گونه های گیاهی دارند. اسپیر، اشك، کبودان از جزایر مهم این دریاچه هستند که گوزن زرد، کل، بز و انواع ديگر پستانداران در آن زندگی می کنند. پارک ملي دریاچه ارومیه که جزو ذخایر ۵۹ گانه بیوسفری جهان اعلام شده با مساحت متوسط پنج هزار و ۲۰۰ کيلومتر مربع بزرگترین دریاچه داخلی ايران محسوب می شود.

مهر